

Nipilersorneq A – 2022

1. Ilanniartitsissutip inisisimanera

Nipilersorermik ilanniartitsissummi atuagarsorneq-ilisimatusarneq, kusarnartulerineq, eqqumiitsuliamik pilersitsineq nipilersornerullu nunarsuarmi takutitseriaataaneranik tunngaveqarluni tusarnaartitsinermut sammitinnera kaitinnerisigut, inulerinerup, pinngortitalerinerup inuiaqatigiilerinerullu ilaat ataatsimoortinneqarput. Nipilersorermik ilanniartitsissut nalinginnaasumik perorsaataanermigut, ilinniagaqarnissamut pereersaataanermigut, kinaassutsimik ineriartorttsisuunermigut kulturimillu pilersitsisuunermigut ilinniagaqartarnermi kalaallillu kulturimik ingerlatsineranni pingaarutilimmik inisisimavoq.

2. Ilanniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilanniartut ilisimasaqarnikkut piginnaasaqarnikkullu suliaqarfimmi sakkussaqassapput, taamaalillutik nipilersorneq pillugu oqaluttarissamik allattarissamillu takutitsisinnaassallutik, taamaalillutillu kisimiilluni nipilersoqatigiinnilu nipilersorneq atorlugu takutitsinermik nammineq ineriartorttsinissamut piviusunngorttsinissamullu piginnaasaqassaallutik.

Ilikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilanniartut nipilersornermi pissutsinilu nipilersornermut tunngasunik sukumiisumik nammineerlutik ingerlataqarnissaminut nalilersueqqissaarnermik piginnaasaqassapput. Ilanniartut nipilersuusiorsinnaassuseqassapput, nalilersueqqissaarsinnaassuseqassallutik isummersorsinnaassuseqarlutillu nipilersornermi tunngavinnik, nipilersorermik ilinniarnermik, tusarnaarsinnaanermik ilinniarnermik nipilersornerlu pillugu atuagarsorermik suliaqarnikkut piginnaasaqartilerneqassapput. Siunertat taakku oqaluttuinnarluni allattariarsorlunilu sulinikkut anguneqassapput, tamassumanilu ilanniartut perorsarsimasuulissapput ilinniarnermilu piginnaasaqalerlutik.

Inuttut inuillu akornanni piginnaasat

Ilanniartut eqqumiitsuliornermikkut takutitsisarnermik misigisassarsiorttsisarnermillu piginnaasaqalissapput. Ilanniartitsissummi ilanniartut tassunga peqatigitillugu nutaaliorsinnaassuseq ineriartortissavaat. Ilanniartut pipilersorermik piginnaasanik nipilersornermillu suliaqarnerminni akisussaassuseqarnermik, imminut aquassinnaanermik, nammineersinnaanermik, sammisaqarsinnaasumik suleqatigiissinnaanermillu takutitsissapput piffissarlu sivisoog atorlugu suliaqarnermik aaqqissuussisinnaassallutik.

Kulturikkut inuiaqatigiinnilu piginnaasat

Ilanniartut nipilersorermik ilanniartitsissummut atatillugu nipilersorermik paasinninnerup aamma kulturimik avatangiisinillu paasinninnerup annertusarnissaat siunertaralugu nunarsuarmut, oqaluttuarisaanermut, inuiaqatigiinnut kulturimullu atassuteqartitsinerit ilanngussinnaassavat.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisalla

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilanniartut:

Nipilersorermik piginnaasat

- a) nipilersonermik ilinniartitsissummi atuagarsorneq, aamma annertuumik assigiinngissutaanni nipilersonatsit tusarnersut grafikkinnorlugulu saqqummiinernik taaguutit oqaluttarisarsorluni allattariarsorlunilu nalilersueqqissaanerit atorsinnaassavaat,
- b) nipilersonermik, tassunga ilanngullugit kalaallit nipilersongaannik nunarsuarmut, oqaluttuarisaanermut, inuaqatigiinnut, kulturimut, nipilersonatsit imminnut atanerannut sanilliullugu nalilersuisinnaassapput,
- c) nipilersonsoqatigiissuarnut partiturit ilisimanerat takutissinnaassavaat,
- d) digitalinngorlugu allaganngorlugu nuutinik atuagarsorneq tunngavigalugu suliaqarsinnaassapput,
- e) ilinniartitsissummik ilisimasat periutsillu atorlugit ajornartorsiutit misissorsinnaassavaat, aaqqiissutissat ineriertortissinnaassavaat nalilersorsinnaallugillu,
- f) paassisutisarsiffissat ilinniartitsissummut tunngasut ujartorsinnaassavaat, suliareqqissinnaassavaat isortartorsiillutillu atorsinnaassallugit.

Nipilersoneq

- g) nipilersonermi takutitseriaatsit ineriertortinnissaat piviusunngortinnissaallu siunertaralugu naammineerlutik allallu peqatigalugit nutaaliorlutik sulisinnaassapput,
- h) kisimiilluni tulleeriillunilu erinarsuutit, satsit normullu kalaallit nunanilu tamani nipilersonut atorlugit vokalistitut nipilersonutilu atorlugit tusarnaartitsisinnassapput,
- i) Nammineerluni tusarnaartunut tusarnaartitsinissaq siunertaralugu nipilersonutinik aaqqissuinerit suleqatigiillutik sungiusassavaat aamma
- j) Nipilersonut atortullu taakkununnga atasut tusarnaartitsinerup annikinnerusup ingerlannissaanut pisariaqartut ikkussorsinnaassavaat, atorsinnaassavaat piiarsinnaallugillu.

3.2. Ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit

Ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit tassaapput:

Nipilersonermik piginnaasat

- a) nipilersongassiat immikkoortui, nipilersonusiat normullu annertunerusut piffissap ingerlanerani kulturillu akimorlugit piffissani nipilersonatsillu annertuumik assigiinngussutaaneersut,
- b) piffissap ingerlanerani nipilersonerup oqaluttuarisaanerani nipilersonermilu kulturimi pissutsit, tassunga ilanngullugit kalaallit nipilersonutaat pillugit,
- c) nipilersonermik sammisat ikinnerpaamik marluk, taakkununnga ataaseq nipilersonusiornermik suliniut
- d) nipilersonutinik nalilersuinerut nipilersonfigineqarnermullu atorneqarnissaat siunertaralugu nipilersonutinut uuttuutit, nipilersonermik ilinniarneq, tusarnaarnermik ilinniarneq nipilersonerlu pillugu atugarsorneq,
- e) nipilersonfigineqarneq aamma nipilersonutinik aaqqissuussineq pillugu atuagarsorneq suliaqarnerlu,
- f) nipilersonutinut toqqakkanut tunngatillugu taallat.

Nipilersoneq

- g) nipilersonatsinik ilisimasaqarneq, nassuiaasersuineq tusarnaartitsinissarlu siunertaralugu sungiusarneq,

- h) kisimiilluni erinarsuutit assigiinngiaartut nunamit namminermeersut nunaniillu allaneersut,
- i) tulleeriilluni erinarsorluni nipilersuutilu atorlugit nipilersugassiat ilaat assigiinngiaartut nunamit namminermeersut nunaniillu allaneersut,
- j) nipimik atuineq nipilersuutilu atorneranni teknikkit,
- k) nipilersutinik sungiusarneq nipilersonerlu, kisimiilluni nipileroqatigiillunilu aamma
- l) nipilersutinik aaqqusquinermik atuagarsorneq suliaqarnerlu.

3.3 Illassutit ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Illassutit ilinniakkani ilaatigut teknologi, radiomi, tv-mi internetimilu, kulturikkut, inuaqatigiit, ingerlatitseqqiisarneq kiisalu tarnip pissusaani misigisaatsinullu tunngasut pillugit nipilersonermik ilisimatusarnermi ajornartorsiutit ilanngunnerisigut ilinniartitsissutip imarisa pingarnerit itisilerneqassapput. Illassutit ilinniakkat aamma nipilersonermik kulturit akimorlugit nipilersonatsinik isummersornermut ilinniartitsissutinullu arlalinnut nipilersonatsit atassuteqartitsinermut aamma atorneqassapput.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseraatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinermi ilinniartut ilinniartitsissummi qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigneqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq sapinngisamik annertunerpaamik ilinniartitsisup ilinniartullu akornanni ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerussalluni.
- c) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq, ilinniartut imminut atasoqarneranik misigissallutik aamma nipilersoneq piginnaasallu paarlakaajaarneqartassallutik. Nipilersoneq pilersonermillupiginnaasat imminnut taperseqatigiippuit, tassa qaffasissutini tamani niperlersukkat nipilersonerlu oqaloqatigiissutigineqartassammata, nalilersoneqartassammata oqallisigineqartarlutillu.
- d) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut nipilersonermik misisaqarnerat ilinniartitsissummi atuagarsornermic piginnaasaqarnerat, taaguut periutsillu ilikkagaqvitarneq atuagarsorlunilu ilikkagaqartarneq ataatsimoortinnerisigut pitsaassusilerneqassalluni.
- e) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut assigiinngiaartut, ilikkagaqariaasiat pisariaqartitaallu mianerineqassallutik.

Nipilersonermik ilinniartitsinermi ilikkagaqartarneermi nalilersonermi qaffasissutsit uku sammineqarput, tassani misissuineremi misilittaanermilu tunngaviit ilaallutik:

- a) misigisaatsit (tusarnaarneq, misigisaqarneq),
- b) nipilersutinik atueqqineq (nipilersuusianik pioreersunik nipilersoneq),
- c) issuaaneq,
- d) nipilersuusiorneq (nipilersuusiorneq, piareersaqqaarani nipilersoneq, aaqqissuineq),
- e) nassuaasioorneq
- f) isummersorneq (atassuteqartitsineq).

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsinermi ilinniartitsissummi sammisanik aaqqissuussamik tunngaviusumik ilisimasat saqqummiunneqartrput, tassunga ilangullugit nipilersonerup oqaluttuarisaanerani tamanik takunnissinnaneq atassuteqarnernillu. Ilinniartitsineq aamma sammisaqartarluni, klassimi aaqqissuussamik ilinniartitsinikkut, suliniuteqartarnikkut nutaaliortarnertullu aaqqissuunneqassaaq, tassa nipilersonluni atuagarsorlunilu immikkoortut ilanngunneqassallutik.

Piffissaq ilinniartitsiviusoq tamassuma kingorna nipilersonermik piginnaasat pillugit ikinnerpaamik marlunnik sammisaqarnikkut aaqqissuunneqassaaq, ataaseq nipilersonermik atuagarsornermillu imaqartillugu nipilersonermik suliniutaasinnaalluni. Sammisat imaluunniit suliniut sammisarlu (-sallu) nipilersonatsinik oqaluttuarisaanermilu assigiinngiulluinnartuussallutik. Sammisaq ataaseq tassaassaaq piffissat aamma/imaluunniit nipilersonatsit assigiinngitsut.

Suliniuteqartut nipilersonrluni suliniuteqarnermut atatillugu suliaqarnermut, tassani nutaaliornermik isumassarsiaq imaluunniit ilinniartitsissummi aallaavik anguneqartullu uppernarsaasiorneqassapput. Tamanna tassaavoq ilinniartitsisup nipilersonermik suliniummut inaarutaasumik misiliutissamik suliaqarnermini tunngavissaa.

Uppernarsaasiorneq soraarummeernermut tunngaviuvoq, naliliinermulli tunngaviunani.

Ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik siullertut oqaaseqartut aappaattullu oqaaseqartut isiginarneqassapput.

Allattariarsorluni sulineq imatut imatut pilersarusiorneqassaaq siuariartortoqarluni aaqqissuussamillu sulisoqassalluni, ilinniartut taamaallillutik allattariarsornermi ilinniartitsissut allat ilisarisinnaassallugit. Ajornannginerusunik sungiusarnerni ilinniartut ilinniarneq tamaat pilersuutit nipilersonerlu pillugit allattariarsorlutik takutitsisinnaassapput. Tamassumanik nipilersonermik ilinniartitsissummi ilinniartut taaguunik pilersitsisarnerat tapserneqassaaq. Allattariarsorluni sulinermi nipilersoneq pillugu atugarsorneq, tusarnaarnermk ilinniarneq, nipilersonermik ilinniarneq nipilersonerlu ilanngunneqassapput. Ilinniartut akissutaat nalilersuinissaq pitsangortitsinissarlu siunertaralugit klassimi ingerlaavartumik saqqummiunneqartassapput. Piffissap ilinniarfiusup ingerlanerani ilinniartut allattariarsornermi piginnaasatik nipilersonutnik aaqqissuinerit naammassisat sularinerannut atortassavaat, tamassumalut kingorna klassimut tusarnaartunulluunniit allanit misilerneqartassallutik nipilersoneqartassallutilu.

Nipilersonermi sungiusarnerit ilinniartitsissummit aqunneqartut aamma ilinniartitsisoq siunnersortigalugu ilinniartunit aqunneqartumik nipilersonatigiinnerit paarlakaajaanneqassapput. Saqqummiisarneq ilikkagaqartarnerup pingaarutilimmik ilagaa, ilinniartitsinerullu ilaautut tusarnaartunut nipilersonissaq suliniutigineqartassalluni. Nipilersonermut atatillugu, tusarnaartitsineq, nipilersonutnik siumut immiussat, videonngorlugu nipilersoneq, radiomi aallakaatitaq allatulluunniit nalequttoq pineqarpat, nipilersonutnik naleqquuttunik ilinniartut nammineerlutik nipilersonissaannut pisariaqartut atornissaannik ilinniartitsisoqassaaq. Tamassuma kingorna nipilersonerup ineriartoqqinnissaanut tunngavissatut isummersortoqartassaaq. Ilinniartut piffissap ilinniartitsiviup avataani ilinniarfiup atortuinik ininilluunniit atuinissamik piumasaqarsinnaanngillat.

Nipilorsorermik ilinniartitsinermi nipilsortartunut allanut attaveqartilersitsisoqassaaq. Nipilorsorermik ilinniartitsissutip inuiaqtiginnilu avatangiisiusuni atorneqarnerani ilinniartut suliffeqarnermi qaffakkiartnermi piginnaasaat pitsaassutsimillu paasinninnerat qaffassarneqassapput.

4.3 It

IT nipilorsorermi A-mi ulluinnarni ilinniartitsinermi, ilinniarnerup ingerlannerani immikkoortuni ataasiakkaani, allattariarsorermi, nipilersuusiornermik suliniutip ilaautut, npilorsorermik taannalu pillugu digitalinngorlugu ingerlatitseqqiisarnermut pingaaruteqarpoq, assersuutigalugu nipimik immiussinermi aaqqissuussinermilu, nipimik suliareqqiinermi, nipilersuusiornermi, aaqqussuinermi piginnaasanillu sungiusarnermi.

Nipilersuutinik, videonik raadiumillu pissarsisinaneq kiisalu internetimi inuit attaveqartarfiinik toqqorsivinnillu sullisisunik atuisinnaaneq ilinniartitsissummut ilaapput.

Ilinniartut ilinniartitsissummi ineriartornermut tapersiutitut nammineq ilikkagaqartarnermi digitalimik piginnaasaminnik uku aallaavigalugit atuisinnaassapput:

- nipilersuutinik nipilorsoriaatsimik digitalinngorlugu ingerlatitseqqiisarnerannut ilaassapput tapiissaallutilu
- nammineq allallu nipilersuutaannik atuinermi nutaaliorsinnaassapput, akisussaassuseqassapput ataaqqinnillutillu, tassunga ilanngullugit nipilersuutinik toqqorsivimmit allammut nuussisarnerit – nuutit tunngavigalugit, allaganngorlugu nipilersuutit imaasa digitalimik suliaqarnermi tunngaviusumik atortuinik atuisinnaaneq.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq, ilinniartut ilinniartitsissummi, immiussivimmi teknikki pillugit taaguutinik qularnaatsumik paasinnikkartortilerlugit atuisinnaajartortilerlugillu. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik ilinniartitsissummi taagaatunik atuinermik aaqqissuussamik ineriartortitseqqiisillugit. Taamaaliornikkut ilinniartut nipilersorneq pillugu oqaatsinik atuinerat pitsanngorsaqqinnejassaaq. Tamanna atuuppoq nipilersornermut nipilorsorermillu piginnaasaqarnermut tunngatillugu.

4.5 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq, piffissat ilaanni ilinniartitsissutit akimorlugit suliaqartarluni, ilinniartitsissutinilu allani ilisimasanik sanilliussisoqartarluni. Nipilersoneq A ilinniartitssummi eqqumiitsuliornermi kusanartaliornermut allamut ilinniartitsissummut atassuteqartitsinermut ilaappat, suleqatigiissitsinermi ilinniartut kusanartuliornermik ilisimasaat avatanngiisit pillugit immikkut ittumik isummernermut ilanngunneqassapput, tassunga ilanngullugit eqqumiitsuliornermi kusanartuliaq assigiissutaat assigiinngissutaallu. Nipilorsorermik ilinniartitsissut ilinniartut imminnut avatangiisainillu paasinnerannut atassuteqartitsivoq, taamaaliortoqarsinnaatillugulu ilinniarnermi ilinniartitsissutinut allanut atassuseeqataalluni, tassa nipilersorermik ilinniartitsissut immikkortuni pingarerni inulerinermi, pinngortitalerinermi inuiaqtigilerinermilu immikkortunut ilaammat.

5. Nalilersuineq

5.1. Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Ingerlaavartumik nalilersuisarnermi siunertaq tassaavoq ilinniartut suliamik siunissami ingerlatsinermanni ineriertornerminnik isummersortilernissaat. Ilinniartitsisoq ilinniartut nipilorsornermik piginnaasaqarnermik suliaqarnerat tunngavigalugu ilinniartut ataasiakkaat ilinniartitsisummi angunaikkanik qanoq angusaqarnerusinnaanerannik ilitsersuisassaaq. Nipilorsornermik ilinniartitsisummi nipilorsornermik ingerlatsineq kinguneqarpoq nipilorsornermik ingerlaavartumik nalilersuisoqartarnissaas pitsangoriaateqartoqarnissaalut. Nalilersuinermermi tassani ilinniartitsisummi equmiitsuliornermi immikkoortut ilanngunneqartassapput. Ilinniartunik katiterilluni nalilersuinermeri nipilorsorneq nipilorsornermillu piginnaasaqarneq naligerneqartassapput.

5.2. Misilitseriaatsit

Nipilorsornermik nipilorsornermillu piginnaasanik oqaluttariarsorluni ataasiarluni misilitsittoqassalluni. marloqiusanngorlugu avillugu

Allattariarsorluni misilitsinnej

Nipilorsorneq pillugu atuagarsornermik allattariarsorluni misilitsinnermi tiiminik tallimanik piffissaliisoqassaaq. Allattariarsorluni misilitsinnermi suliassat soraarummeertup nuutinik allannermi programmimik digitalinngorlugulu audiomik tusarnaarnermut atortunik peqarnissaa piumasaqaatigalugu suliarineqassapput.

Ini misilitsiffik nipilersuutinik pattafilennik peqassaaq. Soraarummeertoq tamassuma saniatigut nipilersummik nammineq toqqakkaminik nassarsinnaavoq

Oqaluttariarsorluni misilitsinnej

Oqaluttariarsorluni misilitsinnej marlunnut agguarneqarpoq, soraarummeertumullu ataatsimut piffissaq 40 minutsit missaaniissapput.

Mislitsinnerup immikkoortua siulleq tassaavoq nipilorsornermik piginnaasanik misilitsinnej. Soraarummeertumut ataatsimut piffissaq soraarummeertifik minutsit 30-it missaaniissaaq., minutsinilu 60-it missaanni piareersartitsisoqassalluni.

Mislitsinnermi tunngavik tassaavoq nipilorsornermi sammisani ikinnerpaamik marlunni imaluunniit nipilorsornermik sammisami ikinnerpaamik ataatsimi aamma ilinnirtitsinermiit nipilersuusiorluni suliniut. Nipilorsornermik sammisani misilitsinnermi atortut tassaassapput nipilersummik ataatsimik arlalinnilluunniit imiusineq imaluunniit taassuminnga katillugu sivisunerpaamik minutsinik qulinik sivissuseqartumik naalisaaneq, nuutit aamma/imaluunniit nipilersummik tusarnersumik taassumuunniit ilaaniq grafikkinnorlugu atortunillunniit allanik takutitsineq. Partiturit atorlugit nipilersummik immikkut ajornakusoortumik misilitsinnermut atatillugu ilinniakkat ilisimaneqartut ilanngunneqarsinnaapput. Nipilersuusiornermik suliniummik misilitsinnermi atortut tassaassaput suliniummi saniatigut ilinniakkat piareersarfigineqarsimangitsut, suliummut suliniummullu namminermut upfernarsaatit. Misilitsinnermi atortut holdemi ataatsimit amerlanerpaamik pingasoriarlutik atorneqarsinnaapput.

Soraarummeersitsineq soraarummeertup saqqummiussineranik aallartinneqassaaq, tamassumalu kingorna misilitsinermi atortut aallaavigalugit soraarummeertup soraarummeersitsisullu oqaloqatigiinnerisigut ingerlanneqassalluni.

Ini piareersarfik nipilersuutini tusarnaarutinik naleqquttunik noqartilimmillu nipilersummillu pattaaffilimmik peqassaaq. Soraarummeertup nipilersuut nammineq toqqakkani nassarsinnaavaa.

Misilitsinnerup immikkoortuata aappaa tassaavoq nipilersorneq soraarummeertumut ataatsimut minutsit qulit missaaanni sivisuussusilik.

Soraarummeertoq nipilersuutini marlunni nammineq toqqakkani, vokalini, nipilersuutinik, kisimiilluni nipilersornermi nipilersoqatigiinnilu ataatsimoorluni nipilersornermi nipilersoqatigiinni piginnaasani takutissavai. Nipilersoqatigiit tassaaput soraarummeertut ikinnerpaamik marluk. Soraarummeertup holdimi ilinniartitsisumit siumut akuerineqarsimappat takutitsinermini ikiorteqarsinnaavoq, ikiortili misilitsinnermi nalilerneqassanngilaq. Soraarummeertup ikiortillu suliassaat soraarummeertitsisumut censorimullu erseqqarissapput.

Soraarummeertoq pisuni immikkut ittuni nipilersoqatigiini pingasut tikillugit peqataasinnaavoq nalilerneqarlunilu.

Piffissami ilinniartitsinermi tiimip kingulliup oqaluttariarsorlunilu misilitsinnerup akornanni ilinniartitsisup ataatsimut nipilersornissaq siunertaralugu nipilersornermi piginnaasat attatiinnarlugit marloriarluni pingasoriarluni holdi naapissavaa.

Imminut ilinniartittut

Imminut ilinniartittut kisimiilluni erinarsuutinik marlunnik erinarsornermik misilinneqassapput. Imminut ilinniartittut nipilersortoqarsinnaaneq nammineq isumasigissavaat. Kisimiilluni erinarsuut ataaseq censorip kisimiilluni erinarsuutit arlalinnit erinarsuutinik qulinit ilinniartunit katiterneqartunit toqqassavaa. Soraarummeertup vokalimik piginnaasani kisimiilluni marlunnik erinarsornikkut takutissavai.

Imminut ilinniartittut nipilersornermi piginnaasani nipilersornermik sammisani ikinnerpaamik ataatsimik makitsinikkut misilinneqassapput. Nipilersuusiornermi suliniutaasinjaasumik ataatsimik misilinneqarnissamik periarfissaq atorunnaassaaq. Nipilersuusiornermik suliniut tassaassaaq nipilersorneq pillugu sammisani ikinnerpaamik marluk akornanni ataaseq misilitsiffiuppat makitsoqassanngilaq, tassanilu imminut ilinniartittut nipilersorneq pillugu sammisat sinneranni misilitsissapput.

Misilitsinnej aamma ilinniagassatut pilersaarummi allaaserineqartutut ingerlanneqassaaq.

Napparsimanerup kingorna soraarummeerneq

Napparsimanerup kingorna soraarummeernermi misilitsinnermi nipilersornermik piginnaasanik kisimiilluni nipilersukkanik marlunnik soraarummeertumit nammineq toqqakkanik soraarummeertisoqassaaq, tassanilu ataatsimut nipilersorneq atorunnaassaaq.

Napparsimancerup kingorna soraarummeernermi soraarummeertup vokalnik nipilersuutinillu piginnaasanik takutitsinissaanik piumasaqaat atorunnaassaaq.

Misilitsinnej aamma ilinniagassatut pilersaarummi allaaserineqartutut allatut ingerlanneqassaaq.

5.3. Naliliinermi tunngaviit

Naliliineq tassaavoq soraarummeertup saqqummiussinermini ilinniartitsissumi anguniakkat imm. 3.1-imi allaaserineqartut assinginik qanoq eqqortitsineranik naliliineq.

Allattariarsorluni misilitsinnej

Misilitsinnermi uku pingaartinneqassapput:

- ilinniartitsissumi nipilersorneq pillugu atuagarsornermut tunngatillugu vokalimik/nipilersuutit atorlugit nipilersuutit ilaannik suliaqarneq, nipilersoriaatsimik tunngavik toqcarneqartoq taassumalu atortut,
- nuutinik allaganngorlugit periuseq partiturinillu aaqqissuineq aamma
- nipilersornermik nalilersuineq.

Ataatsimut naliliineq aallaavigalugu karakteriliisoqassaaq, tassa nipilersorfigineqarneq 2/3-ip missaani missaaniissaani naleqassammat nipilersornermillu nalilersuineq 1/3-ip missaani nalilerneqarluni.

Oqaluttariarsorluni misilitsinnej

Nipilersornermik piginnaasanik misilitsinnermi pingaartinneqassapput:

- nipilersorneq pillugu atugarsornermik taaguutinillu sukumiisumik ilisinasaqarneq nipilersornermillu nalilersuinermi taassuminnga atuisinnaaneq,
- nipilersornerup oqaluttuarisaanermi,inuaqatigiinni, kulturimi, nunarsuarmi, nipilersoriaatsini pissutsinik sukumiisumik ilisimasaqarneq aamma pissutsip eqqumiitsuliornermillu takutitseriaatsip imminnut ataqatigiinnerannik nassuaasinnaassuseq oqallisigineqarsinnaassuseqarnerlu,
- nipilersornermi nuutinik atuarsinnaassuseqarneq aamma
- nipilersorneq pillugu sammisani imaluunniit nipilersuusiornermik suliniummi ajornartorsiutinik nipilersornermut tunngasunik nassuaasinnaassuseqarneq oqalliseqarsinnaassuseqarnerlu

Nipilersornermik misilitsinnermi uku pingaartinneqassapput:

- soraarummeertup nipilersornermik takutitsinissamik aamma nipilersoqartigisat allat oqimaaqatigalugit nammineq ingerlatsinermik misigisaqarsinnaassusia aamma
- soraarummeertup vokalimik nipilersuutinillu piginnaasaqarnera nipilersornermillu takutitsinermi siunertaa.

Soraarummeertup ingerlatsinerani ataatsimut naliliineq aallaavigalugu karateriliisoqassaaq. Nipilersornermik piginnaasaqarneq nipilersornerlu oqimaaqatigiissinneqassapput.